

ภาคินิพนธ์

17856

เรื่อง

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน
การเลี้ยงไก่เนื้อในระบบมาตรฐานฟาร์ม

เสนอ

ผศ.ดร.วิศาล บุปผเวส

จัดทำโดย

นางสาวรุจิรดา รักวงษ์บุตร

รหัส 4520322034

ภาคินิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
(เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

บทคัดย่อ

ในช่วงปลายปี 2546-ปัจจุบัน อุตสาหกรรมไก่เนื้อของไทยประสบกับปัญหาการส่งออกชะงักงัน เนื่องจากไทยเกิดโรคไข้หวัดนกระบาด ส่งผลให้ไทยไม่สามารถส่งออกเนื้อไก่แช่เย็น แช่แข็งได้ ทำให้ไทยสูญเสียส่วนแบ่งตลาดส่งออกเนื้อไก่แช่เย็น แช่แข็งให้กับประเทศบราซิล เป็นผลให้กรมปศุสัตว์มีมาตรการควบคุมการเลี้ยงสัตว์ปีกให้เป็นระบบฟาร์มมาตรฐานอย่างเข้มงวดขึ้น เพื่อควบคุม ป้องกัน และกำจัดโรคไข้หวัดนกให้หมดไปจากประเทศ

ในขณะที่เกษตรกรที่เลี้ยงไก่เนื้อเพื่อบริโภคภายในประเทศนั้น ส่วนใหญ่ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์ม เนื่องจากเดิมการจำหน่ายเนื้อไก่ภายในประเทศไม่พบว่ามีข้อจำกัดใดๆ โดยเฉพาะเรื่องการตรวจสอบหาเชื้อโรคและสารตกค้างก่อนการจำหน่าย ภาครัฐมิได้เร่งรัด และผลักดันให้ฟาร์มไก่เนื้อที่ผลิตไก่เพื่อบริโภคภายในประเทศต้องเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐาน ในขณะที่เกษตรกรเองคาดหวังว่าการปรับปรุงฟาร์มนั้น จะทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น และไม่มีแรงจูงใจให้ปรับปรุงฟาร์มเข้าสู่ระบบมาตรฐาน

แต่เมื่อมีไก่จำนวนมากตาย เพราะส่วนหนึ่งติดเชื้อโรคไข้หวัดนก และส่วนหนึ่งถูกทำลายเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ส่งผลให้การบริโภคเนื้อไก่ภายในประเทศลดลงอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในช่วงเดือน ม.ค.-ก.พ,47 ซึ่งเป็นสัญญาณว่าความเชื่อมั่นของผู้บริโภคภายในประเทศที่มีต่อคุณภาพเนื้อไก่ลดลง รวมถึงภาคการส่งออกก็หยุดชะงักชั่วคราว เนื่องจากผู้บริโภคในต่างประเทศขาดความเชื่อมั่นในเรื่องสุขอนามัย เพราะยังมีการเลี้ยงไก่เนื้อที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าความแตกต่างระหว่างระดับคุณภาพมาตรฐานของการเลี้ยงนั้น ส่งผลกระทบต่อธุรกิจระหว่างประเทศได้เช่นกัน

จากเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นว่ามีควมจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาความเป็นไปได้ในการเข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์ม ของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่เนื้อเพื่อการบริโภคภายในประเทศ เพื่อดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรของไทย ให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานสากล (Food Safety Year 2004) ซึ่งมุ่งเน้นให้การผลิตสินค้าเกษตรทั้งที่ผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศและเพื่อการส่งออกมีระดับคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน เพื่อผลักดันให้ไทยเป็นครัวของโลกต่อไป

สมมติฐานของการศึกษานี้จึงมุ่งเน้นไปที่ ความเป็นไปได้ของการปรับปรุงฟาร์มเพื่อเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐานของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่เนื้อเพื่อการบริโภคภายในประเทศ

โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบจุดคุ้มทุน และอัตราผลตอบแทนที่ได้รับ ระหว่างฟาร์มไก่เนื้อที่ยังไม่เข้าระบบมาตรฐาน และฟาร์มไก่เนื้อที่เข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐานแล้ว

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษา เกษตรกรที่เลี้ยงไก่เนื้อเพื่อบริโภค ภายในประเทศ ในโรงเรือนเปิดที่ไม่ได้ติดตั้งระบบควบคุมอุณหภูมิ (EVAP) ทั้งแบบที่ยังไม่เข้าระบบฟาร์มมาตรฐาน และเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐานแล้ว

เก็บข้อมูลจากเกษตรกรที่เลี้ยงไก่เนื้อเพื่อบริโภคภายในประเทศ ในจังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการเลี้ยงไก่เนื้อหนาแน่น แสดงว่าเกษตรกรในชลบุรีได้รับรายได้จากการเลี้ยงไก่เนื้อค่อนข้างดี จึงเป็นพื้นที่ที่มีการเลี้ยงไก่เนื้อมากที่สุดในประเทศ ดังนั้นความรู้ ความสามารถในการเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรจึงใกล้เคียงกัน หรือไม่มีความแตกต่างกันมากนัก จากการสำรวจพบว่า เกษตรกรที่เลี้ยงไก่เนื้อเพื่อจำหน่ายที่ขอยกครองดังนี้ จะมีจำนวนการเลี้ยงไก่เนื้ออยู่ระหว่าง 20,000-50,000 ตัว/ปี หรือ 4,000-10,000 ตัว/รุ่นจึงทำการคัดเลือกเกษตรกรจำนวน 3 ราย แบ่งเป็นฟาร์มที่ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐาน กับฟาร์มเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐานแล้ว เลี้ยงไก่เนื้อจำนวน 20,000 35,000 และ 50,000 ตัว/ปี เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างของรายได้และรายจ่าย ณ จำนวนการเลี้ยงไก่เนื้อที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า การปรับปรุงฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนเปิดไม่ได้ควบคุมอุณหภูมิให้เข้าระบบฟาร์มมาตรฐาน ณ ขนาดการเลี้ยงต่างกัน ให้ผลเหมือนกันคือ ฟาร์มที่เข้าระบบมาตรฐานเกษตรกรจะมีรายได้ และผลกำไรสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าระบบฟาร์มมาตรฐาน ถึงแม้ว่าการปรับปรุงฟาร์มให้เข้าระบบมาตรฐานจะทำให้ต้นทุนคงที่ในปีที่ 1 ซึ่งเป็นค่าสร้างโรงเรือนและอุปกรณ์สูงกว่าก่อนปรับปรุง แต่รายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้นจากอัตราเลี้ยงรอดที่สูงขึ้นนั่นเอง จึงสามารถตอบสนองสมมติฐานได้ว่า การปรับปรุงฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนเปิดไม่ได้ควบคุมอุณหภูมิให้เข้าระบบฟาร์มมาตรฐานมีความเป็นไปได้ นั่นคือ เมื่อเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐานแล้วเกษตรกรมีรายได้สูงวก่อนปรับปรุงฟาร์มเข้าสู่ระบบมาตรฐาน ซึ่งจะเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรปรับปรุงฟาร์มของตนให้เข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐาน